English	HYBRID CHILLI (HOT SHOT)	ગુજરાતમાં	ગુજરાતિ વિગતે (ટૂંક વર્ણન)	ગુજરાતમાં	તમિળ ખાતે (કેવી રીતે)	ચૂકવણી	ગુજરાતિ વિગતે (ટૂંક વર્ણન)	કન્નડ-ગુજરાતી	મલયાળમ	તેલુગુમાં વિગતવાર (ટૂંકમાં)	ગુજરાતિ	ગુજરાતિ વિગતે (ટૂંક વર્ણન)
Field Sanitation	Remove residues of previous crops, weeds, old cows and diseased damaged plant material before sowing. Keep the boundaries of field clean to reduce pest and disease carry-over.	ખેત એ જ પ્રથમ	ગુજરાતી ભાષામાં વિગતવાર વર્ણન. સામાન્યપણે, ગુજરાતી ક્ષેત્રોમાં ઉપયોગ કરવામાં આવેલી સાઇટ ટૂંકી છે; સ્થાનિક ખેતી ક્ષેત્રોમાં પ્રાદેશિક પરિભાષા અને સ્થાનિક નામોનો ઉમેરો કરવા માટે.	પેરિયમે સ્વચ્છમા	વાવણી પહેલાં પાકના અવશેષ, નકામાં ઢોર, નીંદણ અને રોગગ્રસ્ત/નુકસાન પામેલા છોડના અવશેષોને દૂર કરો. જીવાત અને રોગના ફેલાવાને ઘટાડવા માટે ખેતરની સીમાઓને સ્વચ્છ રાખો.	એન વસ્તુકળૈ	ગત ફસલના અવશેષ, નીંદણ, જૂની ગાયો અને રોગગ્રસ્ત/નુકસાન પામેલા છોડના અવશેષોને વાવણી પહેલાં દૂર કરો. જીવાત અને રોગના ફેલાવાને ઘટાડવા માટે ખેતરની સીમાઓને સ્વચ્છ રાખો.	ಮಾಗಿ ಬೆಳೆಯ	ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಯ ಅವಶೇಷಗಳು, ಕಳೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಹಸುಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ/ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಸ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊಲದ ಅಂಚುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.	കീടങ്ങളുടെ	ഇടവിളകൾ	ఇంటి పంట	ఇంటి పంట
Soil requirement	Sandy loam to loam soil, well-drained, fertile, with good organic matter. Ideal pH range: around 6.0-7.0. Avoid waterlogging, as Chilli is sensitive to excess moisture.	ચિલ્લી એ કાલવાળા	મધ્યમ ઉંડાઈથી લોમ જમીન, સારી રીતે નિકાલ થતી, ફળદ્રુપ અને ઓર્ગેનિક સામગ્રી ધરાવતી. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. વધુ પડતા ભેજ ટાળો, કારણ કે મરચું વધુ પડતા ભેજ પ્રત્યે સંવેદનશીલ છે.	પોલી પોલાવી	કરુપુલમાં વેળાવારી કે વેળાવારી સમતળી કળંગલ், કળંગલ் અને નல્ல સેંદ્ર પોરુળૈ કોણ્ડવે. પોલી પોલાવા નીરુમ્ નલ્લતુમ્ કુડિયતુમ્ કુરૈવાનતુમ્ કુરૈવાનતુમ્ પોલી પોલાવા નીરુમ્ નલ્લતુમ્ કુડિયતુમ્. આદર્શ pH શ્રેણી: આશરે 6.0-7.0. પોલી મરચાં પ્રત્યે સંવેદનશીલ હોવાથી, વધુ પડતા ભેજથી બચો.	ಮರಳು ಲೋಮ	ಮಣ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿದಾಗಿರಬೇಕು, ಫಲವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರ್ಶ pH ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಸುಮಾರು 6.0-7.0. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಅತಿಯಾದ ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿರಿ.	ഇടത്തരം	ఒండ్రు నేల
Soil Testing	Conduct soil testing at least once every 2-3 years for EC, pH, OC, and macro-micro nutrients, and apply fertilizers based on soil results.	ખેત પરીક્ષણ	મિટ્ટી કે ફૂલે, નીચા ઓર્ગેનિક કાર્બન ધરાવતા ખેતરોમાં દર બે કે ત્રણ વર્ષે ઓછામાં ઓછા એક વાર માટી પરીક્ષણ કરો અને માટીના પરિણામો પર આધાર રાખીને ખાતરો લાગુ કરો.	પણી પરિક્ષણ	EC, pH, OC અને મેક્રો-માઇક્રો પોષક તત્વો માટે ઓછામાં ઓછા દર 2-3 વર્ષે એક વાર માટી પરીક્ષણ કરો અને માટીના પરિણામોના આધારે ખાતરો લાગુ કરો.	ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು	ഇടത്തരം	ఎరువులు
Climate Suitability	Climate Requirement Warm-season crop. Temperature: 25–30 °C. Does not tolerate frost or high humidity. Annual rainfall: 625–1500 mm is ideal if well-distributed.	અનુકૂળ વાતાવરણ	અનુકૂળ વાતાવરણ ગરમ ઋતુની પાક. તાપમાન: 25-30 °C હિમ કે ઉચ્ચ ભેજ સહન કરતું નથી. વાર્ષિક વરસાદ: 625-1500 મિલી, જો સારી રીતે વિતરિત હશે તો આદર્શ છે.	પરુવમ્ કુળુમયમ્	વાતાવરણ આવશ્યકતા ગરમ ઋતુમાંથી પાક. તાપમાન: 25–30 °C હિમ કે ઉચ્ચ ભેજ સહન કરતું નથી. વાર્ષિક વરસાદ: 625–1500 મિલી જો સારી રીતે વિતરિત હશે તો આદર્શ છે.	ಹವಾಮಾನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬೆಚ್ಚನೆ ಋತುವಿನ ಬೆಳೆ. ತಾಪಮಾನ: 25–30 °C. ಮಂಜು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾದ 625–1500 ಮಿಮೀ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾದರೆ ಆದರ್ಶ.	ഇടത്തരം	తక్కువ
Land preparation	Land Preparation 2–3 deep ploughings followed by harrowing to make fine tilth. Add 20-25 t/ha FYM (farmyard manure) during last ploughing. Raised beds or ridges recommended in heavy soil areas for proper drainage.	મુખ્ય ખેડ કરો	મુખ્ય ખેડ કરો અને ઝીણા ટિલ્થ બનાવવા માટે હેરોઇંગ દ્વારા અનુસરવામાં આવે છે. છેલ્લી ખેડાણ દરમિયાન 20-25 ટન/હેક્ટર ફાર્મયાર્ડ ખાતર ઉમેરો. ભારે માટી વિસ્તારોમાં યોગ્ય ડ્રેનેજ માટે ઉભેલા બેડ અથવા રીજની ભલામણ કરવામાં આવે છે.	પણ્પોડી તૈયારી	2-3 ઊંડા ખેડાણ પછી ઝીણા ટિલ્થ બનાવવા માટે હેરોઇંગ કરવામાં આવે છે. છેલ્લી ખેડાણ પહેલાં 20-25 ટન/હેક્ટર ફાર્મયાર્ડ ખાતર ઉમેરો. ભારે માટી વિસ્તારોમાં યોગ્ય ડ્રેનેજ માટે ઉભેલા બેડ અથવા રીજની ભલામણ કરવામાં આવે છે.	ಭೂಮಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ	ഉഴവ് ചെയ്ത്	భూమి తయారీ
Sowing Time	Sowing Time / Season • Nursery sowing: January–February (for summer crop) and June–July (for Kharif). • Seeds Indoor. Throughout the year depending on irrigation. Transplanting after 30–40 days when seedlings are 12–15 cm tall. (Source: Kerala Agriculture Dept & Vikaspedia)	વાવણી સમય	વાવણી સમય / અવધિ • નર્સરી વાવણી: જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી (ઉનાળાના પાક માટે) અને જૂન-જુલાઈ (ખરીફ પાક માટે). • ઇન્ડોર વાવણી: બીજાઓ પર આધાર રાખીને આખા વર્ષ દરમિયાન. 30-40 દિવસ પછી રોપણ: 12-15 સેમી ઊંચા છોડ સાથે. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ વિભાગ અને વિકાસપેડિયા)	વિત્તુમ્ નેરમ્	નર્સરીની વિત્ત / કાલમ્ • કાલ કાલમ્: જનવરી-ફેબ્રુવરિયિલ્ (કાલત્તિલે વિળકાલત્તિનુ વેનલ્ માટ્રી) અને જૂન-જુલૈયિલ્ (ખરીફ વિળકાલત્તિનુ). • ઇન્ડોર કાલમ્: વિત્તકાલત્તુકળુમાય બન્ધમાય નેરત્તિલ્. 30-40 દિવસત્તિનુ શેષમ્ રોપણમ્: 12-15 સેન્ટિમીટર કરુત્તુળ્ળ તૈયાઈ. (સ્રોત: કેરળત્તિલે કૃષિ વકુપ્પુમ્ મત્તુમ્ વિકાસપેડિયા)	ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ	ഞാറ്റടി
Seed rate & Spacing	Seed Rate / Sowing Method / Spacing Seed rate: 400 grams/ipm (pollinated) or 100 g/acre (hybrid). Sow in nursery beds (10 m × 1 m × 15 cm height), cover with shade net. Irrigate lightly until germination. Spacing: 60 × 60 cm for irrigated crops; 75 × 60 cm in rainfed conditions. (Source: Kerala Agriculture Dept.)	નર્સરી વાવણી	નર્સરી વાવણી: ચોરસ મીટર દીઠ 400 ગ્રામ (પરાગરજ) અથવા 100 ગ્રામ/એકર (સંકર). વાવણી: નર્સરી બેડ (10 મીટર × 1 મીટર × 15 સેમી ઊંચાઈ) કાળી જાળી સાથે. પ્રકાશ હળવો કરો. અંતર: સિંચાઈવાળા પાક માટે 60 × 60 સે.મી.; વરસાદી પરિસ્થિતિમાં 75 × 60 સે.મી.	વિત્તુમ્ વીતમ્ પરુવુમ્ કુરૈયુમ્	ಬೀಜದರ / ಬಿತ್ತನೆ ವಿಧಾನ / ಅಂತರ ಬೀಜದ ದರ: 400 ಗ್ರಾಮ/ಐಪಿಎಂ (ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ) ಅಥವಾ 100 ಗ್ರಾಮ/ಎಕರೆ (ಹೈಬ್ರಿಡ್). ನರ್ಸರಿ ಹಾಸಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ (10 ಮೀಟರ್ × 1 ಮೀಟರ್ × 15 ಸೆಂ.ಮೀ ಎತ್ತರ) ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ, ನೆರಳು ಬಲೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ಮೊಳಕೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಲಘುವಾಗಿ ನೀರು ಹಾಕಿ. ಅಂತರ: ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ 60 × 60 ಸೆಂ.ಮೀ.; ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ 75 × 60 ಸೆಂ.ಮೀ. (ಮೂಲ: ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ)	ഞാറ്റടി നിരക്ക് / അകലം	నారు మోతాదు / అంతరం
Seed Treatment	Seed Treatment Treat seeds with Trichoderma viride @ 4 g/kg seed or Pseudomonas fluorescens @ 10 g/kg before sowing to prevent fungal diseases. For chemical treatment: Captan or Thiram @ 2 g/kg seed.	બીજ સારવાર	બીજ સારવાર ફુગલ રોગોને રોકવા માટે વાવણી પહેલાં બીજને ટ્રાઇકોડર્મા વિરિડે @ 4 ગ્રામ/કિલોગ્રામ બીજ અથવા સ્યુડોમોનાસ ફ્લોરોસેન્સ @ 10 ગ્રામ/કિલોગ્રામ સારવાર કરો. રાસાયણિક સારવાર માટે: કેપ્ટન અથવા થિરામ @ 2 ગ્રામ/કિલોગ્રામ બીજ.	વિત્તુકળ્ પરુવમ્	બીજ સારવાર ટ્રાઇકોડર્મા વિરિડે અથવા સ્યુડોમોનાસ ફ્લોરોસેન્સ સાથે બીજ સારવાર કરવાથી ફંગલ રોગોને અટકાવવામાં મદદ મળે છે. રાસાયણિક સારવાર માટે: કેપ્ટન અથવા થિરામ @ 2 ગ્રામ/કિલો બીજ.	ಬೀಜ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	ഇലപ്പുള്ളി
Weed Management	Weed Control First hand weeding at 25–30 days after transplanting and second after 50–55 days. Mulching with plastic or organic residues helps control weeds and conserve moisture. Avoid deep hoeing near roots.	નિંદામણ નિયંત્રણ	નિંદામણ નિયંત્રણ રોપણ કર્યા પછી 25-30 દિવસે પ્રથમ હાથથી નીંદણ અને 50-55 દિવસ પછી બીજી નીંદણ. પ્લાસ્ટિક અથવા કાર્બનિક અવશેષોથી મલ્ચિંગ કરવાથી નીંદણ નિયંત્રણ અને જમીનમાં ભેજ જાળવી રાખે છે અને મજબૂત મૂળ ખોદવાનું ટાળો છે.	કળૈ કટ્ટુપ્પાડુ	નિંદામણ નિયંત્રણ નીંદણ કેળવવામાં 25-30 દિવસમાં પ્રથમવાર કરવામાં આવે છે અને બીજી વાર 50-55 દિવસ પછી કરવામાં આવે છે. પ્લાસ્ટિક અથવા કાર્બનિક અવશેષોથી મલ્ચિંગ કરવાથી નીંદણ નિયંત્રણ અને જમીનમાં ભેજ જાળવી રાખવામાં મદદ કરે છે. મૂળ નજીક ઊંડા ખોદકામ ટાળો.	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ	ചെടി പരിപാലനം
Fertilizer Management	Fertilizer & Nutrient Management Apply based on soil test; general guideline per hectare: • FYM: 20–25 t (basal) • NPK: 160:100:100 kg/ha (N:P:O:K:O) Application schedule: - Full P & K and half N as basal dose before transplanting. - Remaining N in two equal splits — at 30 and 60 days after transplanting. Use Azospirillum and Phosphobacteria (2 kg/ha along with organic manure. (Source: Kerala Agriculture & Vikaspedia)	રાસાયણિક ખાતર વ્યવસ્થાપન	ખાતર અને પોષક તત્વોનું સંચાલન માટી પરીક્ષણના આધારે લાગુ કરો; પ્રતિ હેક્ટર સામાન્ય માર્ગદર્શિકા: • સડેલું ખાતર: 20-25 ટન (બેઝલ) • NPK: 160:100:100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર (N:P:O:K:O) અરજી સમયપત્રક: - રોપણી પહેલાં સંપૂર્ણ ફોસ્ફરસ અને પોટેશિયમ અને અડધો નાઇટ્રોજન મૂળભૂત માત્રા તરીકે. - રોપણી પછી 30 અને 60 દિવસે બે સમાન હપ્તામાં બાકી રહેલ નાઇટ્રોજન. સાઇટ્રસ અને સાથે એઝોસ્પીરીલમ અને ફોસ્ફોબેક્ટેરિયા @ 2 કિલોગ્રામ/હેક્ટર લેવાડો. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ અને વિકાસપેડિયા)	રાસાયણિક વળમ્ પરુવમ્	ઉર્વરક અને પોષક તત્વોનું સંચાલન માટી પરીક્ષણ પર આધારિત લાગુ કરો; પ્રતિ હેક્ટર સામાન્ય માર્ગદર્શિકા: • સડેલું ખાતર: 20-25 ટન (બેઝલ) • NPK: 160:100:100 કિલોગ્રામ/હેક્ટર (N:P:O:K:O) અરજી સમયપત્રક: - રોપણી પહેલાં સંપૂર્ણ ફોસ્ફરસ અને પોટેશિયમ અને અડધો નાઇટ્રોજન મૂળભૂત માત્રા તરીકે. - રોપણી પછી 30 અને 60 દિવસે બે સમાન હપ્તામાં બાકી રહેલ નાઇટ્રોજન. સાઇટ્રસ અને સાથે એઝોસ્પીરીલમ અને ફોસ્ફોબેક્ટેરિયા @ 2 કિલોગ્રામ/હેક્ટર લેવાડો. (સ્રોત: કેરળ કૃષિ અને વિકાસપેડિયા)	ಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ	ഉരമിടൽ	ఎరువు నిర్వహణ
Irrigation Management	Irrigation Management Maintain uniform soil moisture; avoid water stress and waterlogging. • Immediately after transplanting: light irrigation. • Vegetative to flowering stage: irrigation every 5-6 days in light soils and 7-10 days in heavy soils. • Reduce frequency of irrigation during flowering and fruit maturity to prevent fruit rot. Drip irrigation improves yield and water efficiency. (Source: KSHEM Karnataka & Kerala Agriculture)	સિંચાઈ વ્યવસ્થાપન	સિંચાઈ વ્યવસ્થાપન જમીનમાં સમાન ભેજ જાળવો; પાણીની તાણ અને પાણી ભરાવાનું ટાળો. • રોપણી પછી તરત જ: હળવી સિંચાઈ. • વનસ્પતિથી ફૂલ સુધીના તબક્કામાં: હળવી જમીનમાં દર 5-6 દિવસે અને ભારે જમીનમાં 7-10 દિવસે સિંચાઈ. • ફૂલ અને ફળની પરિપક્વતા દરમિયાન સિંચાઈની આવર્તન ઘટાડો જેથી ફળ સડતા અટકાવી શકાય. ટપક સિંચાઈ ઉપજ અને પાણીની કાર્યક્ષમતામાં સુધારો કરે છે. (સ્રોત: KSHEM કર્ણાટક અને કેરળ કૃષિ)	નીર્પાસન નિર્વહણમ્	નીર્પાસન નિર્વહણમ્ પોલિયિલે પોલિવાય વલરચયુમ્ કુરૈવાયુમ્ પોલિવાય વલરચયુમ્ તવિર્કકપ્પેડુમ્. • નટ્ટુ કળિલુમ્ પૂક્કળુમ્ વરે સાધારણ નીર્પાસનમ્ નલ્કુક. • પૂક્કળુમ્ કાયકળુમ્ પક્વવુમ્ કાલત્તિલ્ નીર્પાસનત્તિનુ અળવુ કુરૈક્કુક. તુળ્ળિ નીર્પાસનમ્ વિળૈચલિનુમ્ કાર્યક્ષમતયુમ્ મેચ્ચપ્પેડુત્તુન્નુ. (મૂલ: KSHEM કર્ણાટક અને કેરળ કૃષિ)	ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ	ജലസേചനം
Pest Management	Pest Management 1. Fruit borer (Helicoverpa armigera): Spray Emamectin Benzoate 5% WDG @ 0.4 g/l or Spinosad 45% SC @ 0.3 ml/l. 2. Thrips & Mites: Use Blue Sticky Traps @ 5/acre, spray Fipronil 5% SC @ 1 ml/l or Imidacloprid 17.8% SL @ 0.5 ml/l. 3. Aphids: Use Yellow Sticky Traps, spray Acetamiprid 20% SP @ 0.5 g/l or Neem oil @ 3%. (Source: Agri Khet & ICAR)	જંતુ વ્યવસ્થાપન	જંતુ વ્યવસ્થાપન 1. ફળ બોરર (હેલિકોવરપા આર્મિગેરા): ઇમામેક્ટિન બેન્ઝોએટ 5% ડબ્લ્યુડી @ 0.4 ગ્રામ/લિટર અથવા સ્પિનોસાડ 45% એસસી @ 0.3 મિલીલિટર/લિટરનો છંટકાવ કરો. 2. થ્રિપ્સ અને સ્પાઇડર: વાદળી ચિકણી જાળ @ 5/એકર વાપરો અથવા ફિપ્રોનિલ 5% એસસી @ 1 મિલીલિટર/લિટર અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ 17.8% એસએલ @ 0.5 મિલીલિટર/લિટરનો છંટકાવ કરો. 3. એફિડ્સ: પીળી ચિકણી જાળ @ 5/એકર વાપરો, એસેટામિપ્રિડ 20% એસપી @ 0.5 ગ્રામ/લિટર અથવા લીમડાનું તેલ @ 3% છંટકાવ કરો. (સ્રોત: અગ્રી ખેત અને ICAR)	કીટ નિયંત્રણમ્	કીટ નિયંત્રણમ્ 1. કાય તુળૈપ્પાન્ (હેલિકોવરપા આર્મિગેરા): એમામેક્ટિન બેન્ઝોએટ 5% WDG ગ્રામ દીઠ 0.4 ગ્રામ અથવા સ્પિનોસાડ 45% SC મિલી દીઠ 0.3 મિલી સ્પ્રે કરો. 2. થ્રિપ્સ અને માઈટ્સ: વાદળી ચિકણી જાળ એકર દીઠ 5 નો ઉપયોગ કરો, ફિપ્રોનિલ 5% SC મિલી દીઠ 1 મિલી અથવા ઇમિડાક્લોપ્રિડ 17.8% SL મિલી દીઠ 0.5 મિલીનો છંટકાવ કરો. 3. એફિડ્સ: પીળી ચિકણી જાળ એકર દીઠ 5 નો ઉપયોગ કરો, એસેટામિપ્રિડ 20% SP મિલી દીઠ 0.5 ગ્રામ અથવા લીમડાનું તેલ 3% છંટકાવ કરો. (સ્રોત: અગ્રી ખેત અને ICAR)	ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	കീടനിയന്ത്രണം	తెగుళ్ల నియంత్రణ
Disease Management	Disease Management 1. Damping-off (nursery): Soil drenching with Copper oxychloride 0.25% or Mancozeb 0.25%. 2. Leaf curl (whitefly): Spray Hexaconazole 1 ml/l, or Sulphur dust @ 20 kg/ha. 3. Fruit rot (Phytophthora): Spray Copper oxychloride 0.3% or Metalaxyl-Mancozeb 0.25%, at 15 day intervals. 4. Leaf curl / Mosaic: Control whitefly; remove infected plants immediately. (Source: Agri Khet & Kerala Agriculture)	રોગ વ્યવસ્થાપન	રોગ વ્યવસ્થાપન 1. ડેમ્પિંગ-ઓફ (નર્સરી): 0.25% કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ અથવા 0.25% મેન્કોઝેબ સાથે માટી સ્પ્રે અથવા ડ્રેન્ચ કરો. 2. પાનની કર્લિંગ: 1 મિલી/લિટર હેક્સાકોનાઝોલ અથવા 20 કિલો/હા. સલ્ફર ધૂળ. 3. ફળ સડો: ફાઇટોફ્થોરા: કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 0.3% અથવા મેટાલેક્સિલ + મેન્કોઝેબ 0.25% 15 દિવસના અંતરાલે છંટકાવ કરો. 4. પાન કર્લ / મોઝેક વાયરસ: સફેદમાખીનું નિયંત્રણ કરો અને ચેપગ્રસ્ત છોડને તાત્કાલિક દૂર કરો. (સ્રોત: અગ્રી ખેત અને કેરળ કૃષિ)	રોગ નિયંત્રણમ્	રોગ નિયંત્રણમ્ 1. ડેમ્પિંગ-ઓફ (નર્સરી): કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 0.25% અથવા મેન્કોઝેબ 0.25% સાથે માટી સ્પ્રે અથવા ડ્રેન્ચ કરો. 2. પાન કર્લિંગ: હેક્સાકોનાઝોલ 1 મિલી/લિટર અથવા સલ્ફર ધૂળ 20 કિલો/હેક્ટર. 3. ફળ સડો: ફાઇટોફ્થોરા: કોપર ઓક્સીક્લોરાઇડ 0.3% અથવા મેટાલેક્સિલ-મેન્કોઝેબ 0.25%, 15 દિવસના અંતરે છંટકાવ કરો. 4. પાન કર્લ / મોઝેક: સફેદમાખી નિયંત્રણ; ચેપગ્રસ્ત છોડને તાત્કાલિક દૂર કરો. (સ્રોત: અગ્રી ખેત અને કેરળ કૃષિ)	ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ	രോഗനിയന്ത്രണം	తెగుళ్ల నియంత్రణ
Harvesting & Yield	Harvesting / Yield First picking at 70–80 days after transplanting. Continue picking at 7–10 day intervals. Yield: Green chilli – 80–100 q/ha, Dry chilli – 20–25 q/ha depending on variety and management.	કાપણી / ઉપજ	કાપણી / ઉપજ રોપણી પછી 70-80 દિવસે પ્રથમ કાપણી. 7-10 દિવસના અંતરાલ પર કાપણી ચાલુ રાખો. ઉપજ: લીલી મરચાં - 80-100 ક્વિન્ટલ/હેક્ટર; સૂકી મરચાં - 20-25 ક્વિન્ટલ/હેક્ટર (વિવિધ અને મેનેજમેન્ટ પર આધારિત).	કાપ્પરી મત્તુમ્ વિળૈચલ્	કાપ્પરી / ઉપજ રોપણીયાક્કિય શેષમ્ કાપ્પરી. રણ્ડરવત્તુ 7-10 દિવસત્તિલ્ કાપ્પરી તુડરુક્કુક. વિળૈચલ્: પચ્ચમુળક્કુ - 80-100 ક્વિન્ટલ્/હેક્ટર; ઉણક્કમુળક્કુ - 20-25 ક્વિન્ટલ્/હેક્ટર (વકૈયુમ્ નિર્વહણવુમ્ અનુસરિચ્ચુળ્ળત્તુ).	ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ	ವಿಳವೆಡುಪ್ಪ്	కోత మరియు దిగుబడి
Post-Harvest Management & Storage	Post-Harvest Handling Harvest mature, uniform fruits, avoid mechanical damage. Dry chillies under shade or polyhouse till moisture content is 8–10%. Store in cool, dry, well-ventilated area using gunny bags or polythene-lined sacks.	પાક પછી સંચાલન અને સંગ્રહ	પાક પછી સંચાલન પરિપક્વ, એકસમાન ફળ કાપો; યાંત્રિક ઇજાને ટાળો. મિરચી સૂકવતા તે ભેજ સામગ્રી 8-10% સુધી પહોંચે ત્યાં સુધી છાંયડા અથવા પોલીહાઉસમાં સૂકવો. કોલ્ડ, સૂકી, સારી રીતે હવાવાળી જગ્યામાં ગનીબાગ અથવા પોલીથીનથી અસ્તરવાળી કોથળીનો ઉપયોગ કરીને સંગ્રહ કરો.	અગ્રવિળૈકળુક્કુપ્પિન્ પિન્નુળ્ળ પરિપાલનમુમ્ સંગ્રહવુમ્	અગ્રવિળૈકળુક્કુપ્પિન્ પિન્નુળ્ળ પરિપાલનમુમ્ સંગ્રહવુમ્ પરિપક્વ અને એકસમાન ફળો કાપો; યાંત્રિક નુકસાન ટાળો. મિરચીઓને છાંયડામાં અથવા પોલીહાઉસમાં ભેજ સામગ્રી 8-10% સુધી સૂકવો. ગનીબાગ અથવા પોલીથીન-લાઇન કોથળીનો ઉપયોગ કરીને ઠંડી, સૂકી અને સારી રીતે હવાવાળી જગ્યામાં સંગ્રહ કરો.	ಕೊಯ್ಲಿನಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ	കൊയ്ത്തിനു ശേഷമുള്ള പരിപാലനവും സംഭരണവും	పంట కోత తర్వాత నిర్వహణ మరియు నిల్వ
Disclaimer	These recommendations are based on SAU's, government agencies and trial centres. Actual results may vary depending on soil type, climate, variety, and crop management practices.	અસ્વીકરણ	આ ભલામણો SAUs, સરકારી એજન્સીઓ અને ટ્રાયલ સેન્ટરો પર આધારિત છે. વાસ્તવિક પરિણામો જમીનના પ્રકાર, આબોહવા, વિવિધતા અને પાક વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના આધારે બદલાઈ શકે છે.	અસ્વીકરણ	આ શિફારસોની રચનામાં, સરકારી એજન્સીઓ અને ટ્રાયલ સેન્ટરોએ આપેલા ડેટાનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. વાસ્તવિક પરિણામો જમીનના પ્રકાર, હવામાન, વિવિધતા અને પાક વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓના આધારે બદલાઈ શકે છે.	અસ્વીકરણ	ഈ ശുപാർശകൾ SAUs, സർക്കാർ ഏജൻസികൾ, ട്രയൽ സെന്ററുകൾ എന്നിവയുടെ ഡാറ്റയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. യഥാർത്ഥ ഫലങ്ങൾ മണ്ണിന്റെ തരം, കാലാവസ്থ, ഇനം, വിളകളുടെ പരിപാലന രീതികൾ എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.	ಅಸ್ವೀಕರಣ	ഒഴിവാക്കൽ